

cc S
DGES

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

visie { *th. 59*
th. Ringwald
21.6.1

[Signature]

AANTEKENING VOOR DE MINISTER-PRESIDENT
VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN.

De bijeenkomsten te Rome op 29 en 30 mei a.s.

1. Op maandag 29 mei vindt de plechtige herdenking plaats van het 10-jarig bestaan van de EEG en Euratom.

Daarbij doet zich het probleem voor, dat de zeer uitdrukkelijke wens van Nederland dat de vertegenwoordiger van de twee executieven (EEG-commissie en Euratom-commissie), i.c. Prof. Hallstein, naast President Saragat en de Voorzitter van de Raad, Minister Harmel, een herdenkingswoord zal spreken, stuit op de volstreckte afwijzing van Frankrijk. Italië heeft met deze Franse afwijzing onmiddellijk rekening gehouden en heeft derhalve op het programma slechts de twee hierboven genoemde autoriteiten als sprekers vermeld. Voor wat de andere landen betreft, zijn Duitsland en Luxemburg het wel eens met de Nederlandse opvatting, doch zullen zich tenslotte neerleggen bij de Franse eis. België zit in een moeilijker parket als voorzitter van de EEG-raad. Minister Harmel is een sterk voorstander van het optreden van Prof. Hallstein en heeft dit ook aan de Fransen duidelijk gemaakt.

Wat de Europese Commissie en de Euratom Commissie zelf zullen doen, is nog niet duidelijk, doch er dient rekening mede te worden gehouden, dat zij tenslotte niet zullen wegblijven, in welk geval hoogstwaarschijnlijk ook België zal berusten. In deze omstandigheid lijkt het voor Nederland moeilijk de uiterste consequentie te trekken en de herdenkingsconferentie door weg te blijven niet te doen plaatsvinden. Ik had de indruk dat de Kamercommissie, die ik op 12 dezer heb ingelicht, hiervoor begrip had.

2./

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

- 2 -

2. Op dinsdag 30 mei zal de z.g. kleine top-conferentie, waartoe Italië het initiatief heeft genomen en die door Minister Fanfani als een persoonlijk succes wordt beschouwd, bijeenkomen. Een agenda is niet voorzien, doch te verwachten is dat de volgende kwesties ter sprake zullen komen:

a) De fusie.

Hierbij gaat het om twee zaken, n.l. de datum van inwerkingtreding, waarbij men denkt aan 1 juli a.s. en de opvolging van Prof. Hallstein. Deze laatste heeft, zoals bekend, kortelings de Duitse Bondskanselier doen weten niet genegen te zijn tot 1 januari 1968 het Voorzitterschap van de gefusioneerde Commissie te willen bekleden en hij is ook geen kandidaat voor lid dezer Commissie. Hoewel algemeen erkend wordt dat de Heer Mansholt de meest aangewezen persoon is, wenst Frankrijk (uit reactie tegen de enige malen door betrokkene naar buiten gedragen anti-Gaullistische opvattingen) hem niet te aanvaarden. Frankrijk is geporteerd voor de Heer Rey, het Belgische lid van de Commissie. Nederland is ten aanzien van deze persoon wat gereserveerder, mede omdat wij vrezen dat een benoeming van de Heer Rey gevolgd zou kunnen worden door de eis van Frankrijk, Duitsland en Italië, dat alsdan de drie Vice-Presidentschappen naar deze landen gaan. Een degradatie van de Heer Mansholt van Vice-President tot lid, zou, naar het mij voorkomt, voor Nederland volstrekt onaanvaardbaar moeten zijn en tijdens de hierboven genoemde Kamercommissie-bijeenkomst kreeg ik de stellige indruk, dat zulks ook algemeen het oordeel van de Kamer zou zijn. Nu heeft Italië te elfder ure medegedeeld zelf spoedig een kandidaat te zullen voorstellen. Indien deze van voldoende gewicht zou zijn, dan komt het mij voor, dat Nederland zich hiermede tenslotte zou kunnen verenigen. Nog dient te worden opgemerkt, dat, ingevolge mijn toezegging aan de beide Kamers, de Regering de ratificatie-oorkonden van het Fusieverdrag niet kan

-deponeren-

deponeren dan nadat de beide Kamercommissies zijn ingelicht over de praktische uitvoering (speciaal wat de personen betreft) van het Verdrag inzake de nieuwe Commissie.

b) Het toetredingsverzoek van Engeland.

Nederland is van oordeel - en heeft zulks aan zijn partners doen weten - dat het toetredingsverzoek, zijn implicaties en gevolgen slechts kunnen worden behandeld in het daarvoor in het EEG-verdrag nadrukkelijk genoemde orgaan, n.l. de EEG-raad. Wel kan de procedure van inschakeling der Raad en de daarbij nuttig geoordeelde termijnen op de topconferentie worden besproken, doch verder kan men niet gaan. Hoewel begrip en instemming werden getoond met onze opvatting (Frankrijk behield zich zijn mening voor), is het niet onmogelijk dat van zekere zijde (te denken ware wederom aan Frankrijk) een uiteenzetting zal worden gegeven over de materiële mérites van de Britse toetreding. Mocht zulks het geval zijn, dan ware onzerzijds duidelijk te stellen, dat een discussie hierover pas zin heeft in het kader van de Raad, zodat wij onze reactie dienen voor te behouden. Voor wat de procedure betreft, komt het mij voor, dat in ieder geval een besluit zal dienen te worden genomen omtrent een "hearing" van Engeland voor de EEG-raad nog vóór de komende zomervakanties.

c) Politieke samenwerking tussen de Zes.

Dusver zijn er geen concrete berichten over nieuwe initiatieven terzake. Sinds het mislukken van de laatste Regeringsconferentie op 23 april 1962 te Parijs is hierover niet meer officieel gesproken. Het Nederlandse standpunt blijft, dat iedere eventuele institutionalisering ware af te wijzen. Desnoo's zou aanvaard kunnen worden, dat de Ministers van Buitenlandse Zaken elkaar een enkele maal zouden kunnen ontmoeten wanneer hiertoe behoefte

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

- 4 -

bestaat. In het hernieuwde perspectief van Engeland's toetreding en mede gezien de noodzaak de WEU-Ministerraad niet verder uit te hollen, lijkt dit standpunt geboden. De Kamercommissie was unaniem in haar volstreekte afwijzing van institutionalisering. Ook ware te bedenken dat de Regering van het Verenigd Koninkrijk bij voorkomende gelegenheden steeds heeft gezegd grote prijs te stellen op deelname aan ieder politiek overleg waartoe de Zes zouden besluiten.

DEN HAAG, 15 mei 1967